SAYI : 4 *Kuruluş tarihi 1933* YIL : 1

25 İkinci Teşrin

GÖK

EDİRNE

HALKEVİ TARAFINDAN

Onbeş günde bir çıkarılır ülkü demeti

Kooperatif halktan doğar ve halk tarafından idare olunur.

İmtiyaz sahibi :
Akıncıoğlu İbrahim
İdare yeri: Edirne Halkevi

Satış yeri :
Edirnede meriç kitaphanesi
15 ikinci kânun 1934

İçindekiler:

GÖK

Edirne

Sayı : 4 15 İkincikânun 1934 Yıl : 1

Onbeşte bir :

Temel

Hayatta, mutlak bir refah ve saadete imkân yoktur. Bunun bir kısmını te'min edenler, fâni hayat âleminde, parmakla gösterilen insanlardır. Fertler için böyle olan(Tabiat kanunları) karşısında cemiyetler için de hakikat böyledir.

Zengin ve mes'ut sandığımız milletlerin vaziyetlerini kuş bakışı ile araştıracak olursak anlarız ve inanırızki onların hiçbiri hakiki ve mutlak bir refah ve saadete kavuşamamış, hiçbiri (Cemiyet) in temelini teşkil eden kuvvete dayanamamıştır. Avrupalılardan yıllarca ve yıllarca geri kalmış bulunuşumuza rağmen, memnuniyyetle söyliyebiliriz ki bizim, (Cemiyet) in temelini teşkil eden kuvvete yakınlığımız onlardan çok daha ziyadedir. Bu mesafenin günden güne açılmasına meydan bırakmamak için, başta muallimlerimiz olduğu halde, bütün bir memleket uyanıklarının el ele vererek çalışma meydanlarına atılmamız lâzımdır.

Milleti, memleketi, inkilâbı sevenler ve bunları yürütmek, yaşatmak ve ocalatmak istiyenler her şeyden ve her şeyden evvel (Millet terbiyesi) ne ehemmiyet vermek mevkiinde bulunduklarını asla hatırdan çıkarmamalıdırlar. (Millet terbiyesi) nin temeli (Ahlâk) a dayanır ve bundan yana zaif olanlar, - dünyanın en zengin ve kuvvetli milleti de olsalar - on para etmezler. Cemiyet hayatındaki dirlik ve düzenliğin payıdar olabilmesi ve bu hayatın nispi bir refah ve saadete yakınlaşabilmesi için (Ahlâk) ı kökleştirmeye ve kuvvetleştirmeğe şiddetle lüzum vardır. Fâni hayatın ıztıraplı yıllarını sürükleyen milletler içinde ne Ruslar, ne İngilizler, ne Almanlar, ne Fransızlar, hattâ nede Rumlar ve Bulgarlar.. (Refah) ve (Saadet) in temelini bulamamışlar ve umumlaştıramamışlardır.

6 ok'un, henuz mektepte okuyan, genç vatandaşlarımıza ayırdığı bir kısmı vardır ki bu kısımda bu güzide gençlerin birer ikişer yazıları basılmaktadır. Bu değerli gençlerin biri - geçenki sayıda - (Türk gencine) diye güzel bir manzume yazmış, ötekileri de ayrı ayrı mevzular altında çok güzel fikirler yaymışlardır. Dikkatlı bir araştırma ile bunları bir araya toplıyacak olursak, gayet açık olarak, görürüzki yetişen vatan gençlerinde (Ahlâk) ı temel taniyarak yürüyen sağlam bir aşk ve emel var. Bu aşk ve emele bakarak inanıyoruzki, daha çokçası, bizzat kendi kendilerini yetiştiren bu sevimli yavrularımızın yarın, cemiyetimizi sürüklemiye ve idare etmiye başladıkları günden iytibaren vatan sınırları içinde her şey değişecek, her şey güzelleşecek her şey iyiye ve doğruya ve nihayet refah ve saadet yollarına doğru gidecektir.

Alpullu' şeker fabrikasında gündelikle çalışan bir vatandaş bize şu sözleri söylüyordu :

Fabrikanın bir gün ziyade işlemesinden, gündelikçi bir adam olduğum için, hoşlanmaklığım lâzım gelirken o kadar yorulmuş ve bitmiş bir haldeyim ki dışarıda açlıktan öleceğimi bilsem buradan kaçmak isterdim. Lâkin fabrikanın büyük bir gayret sarfederek köylü elindeki pancarı, bir tekine varıncaya kadar, işlemeye karar vermiş olması beni sabahtan akşama kadar, hatta bir çok yerde, gece yarılarına kadar kar, buz ve çamur içinde tarladan pancar çıkarmak için arabalarını ve hayvanlarını patalayıncaya kadar emek sarfeden köylümüzün yüzünü güldürmeğe ant etmiş olması itibariyle bu zahmetime acımıyorum ve burada çalışırken cephede vatan bekçiliği eden bir asker gibi yüksek bir öğünme duygusu seziyorum. »

Cümhuriyetin onuncu yıl dönümü şenliklerine hazırlanıyorduk. Bayraklar dağıdılıyor, marşlar öğretiliyor, mektepliler hazırlanıyor, hatipler tasarlanıyorlardı. Bu eşsiz halk bayramını daha parlak ve daha canlı bir halde görebilmek ve daha içten sezebilmek için herkes, büyük şehirlere, İstanbula, Ankaraya ve buna benzer yerlere koşmak ihtiyacı ile çırpınıyordu. Bayramdan bir gün evvel, adetâ çocuk denecek kadar genç olan iymanlı bir muallimle birlikte, beş altı kanlı canlı genç Halkevi reisinin karşısına dikilmişler, gidecekleri köylerin krokisini göstererek bu köylerde yapacakları işler hakkında iyzahlarda bulunuyorlar ve reisten direktif alıyorlardı. Reis, kendilerine araba teklif ediyor; « Yolculuğumuzun kutsi zevkini tadabilmemiz için yaya gideceğiz.» diyorlar ve herkesin büyük şehirlere can attığı sayılı üçgün içinde şehirde bulunmaktan alacakları zevki, köylülerle bir arada bayram yapmanın vereceği zevke feda ediyorlardı.

Bu üç yakın ve canlı misalden alınacak netice şudur ki milleti, memleketi, inkilâbı sevenler ve bunları yürütmek, yaşatmak ve ocaltmak istiyenler her şeyden evvel (Milletseverlik) lerinde tam bir şuura malik olma-

lı ve milletlerinin istikbalini, aldatmıyan ve şaşırtmıyan gözlerle, görmelidirler. Cemiyetin dağıttığı ve her ferdin tek başına göremiyeceği kadar ağır ve dağınık olan işleri (Dirlik) ve (Düzenlik) içinde başarabilmek için her ferdin - maddi ve manevi varlık iytibariyle - ahlâkça yükselmiş olması lâzımdır. Namuskârâne bir çalışma ile kazanılan paranın (Hilâliahmer) e (Himayei etfâl) e ve bunlara benzer hayır teşekküllerine verilecek olan kısımlarının tahsildar marifetiyle ve bir makbuz mukabilinde olmaksızın yerine kadar götürülüp verilmesi, komşu kızına hakiyki bir kızkardeş gözüyle bakılması, umumun menfaatı için açılmış bir (Okuma odası) nın, bir (İş evi) nin herhangi bir hizmetine azat kabul etmez bir köle gibi koşulması, zarara, felâkete, sefalet ve musiybete doğru yuvarlanan vatandaşlara - kendi çocuklarımız ve aile efradımız da şahıslarımıza bağlanmış birer vatan yavrusu olduklarına göre - eldedn ve dilden ve hattâ keseden gelen yardımın uzatılması demek, maddî ve manevi varlık iytibarile, ahlâkça yüceliğe doğru ucalmak demektir.

Milletin istikbalini gözetliyenler, onun nispi bir refah ve saadete kavuşmasını candan dileyenler onu, iyzah ettiğimiz şekilde, yetiştirmiye özenmelidirler. Her yerde, her işte ve her türlü vazife başında bu asîl çerçeve içinde düşündüğümüz ve harekete geçtiğimiz günden sonradır ki (Cemiyet) in omuzlarımıza yüklediği vazifeleri iyfaya sınaşmış oluruz; yurdun, Tanrının ve bütün bir insaniyetin asırlardanberi susadığı ve beklediği temel de bundan ibarettir.

6 OK

Ya Olduğun Gibi Görün;
Ya Göründüğün gibi Ol..

İçtimaî :

6 Oktan

Türk Cümhuriyeti, yalniz bir « Rejim » in değişmesi değildir, Cümhuriyetimizin bir vasfı: ileri inkilâp hızının ve bir « Bünye bütünlüğü » nün adıdır. Bizde sadece « Kıral » ın yerine cümhur reisi ve « Payitaht » ın yerine «merkez» den mesile iş bitmedi. Komşu ve aşırı topraklarda cümhuriyet bir gaye oldu. Bızde cümhuriyet « Bünyenin değimesi » ne başlangıçtır, Yurdun « Kurtuluş » u için hızdan atının soluğu oklanan Türk atılışı İzmire vardıktan sonra milletin şuuru ve Şefin işareti artık « Kurtuluş » un savaşcılarıdır. « Kurtuluş » tan « Kurtuluşa » a giden yol üzerinde Cümhuriyet « Dün » le « Bu gün » ü ayıran en keskin sınırdır. İstiklâl kahramanlarına « Asi » fetvasını yazan şeyhul'islâmın hükümdarı « Allah vekili dir. Halife ve emperyalist gücünü kıran Gazi », Millet vekili » dir. Hükümdarın payitahtı tarih bakımından geri bir « Nas » bezirgânlığının ve bütün faaliyet şubesine « İmtiyaz », « Ferman » Tehakkümünün felsefesidir. Cümhuriyetin merkezi ileri bir «Ülkü» ve Şuur « Bütünlüğünün, müsbet ve ölçülü yürüyüşün, millî ve yapıcı özlülüğü remzidir.

« Saltanat » kendisini inkâr eden yamama bir haşmet, « Cümhuriyet » öz yapısı na inanan millî bir kudrettir. « Tanzimat » bile ancak çöl ruhunun yanıbaşına çökmuş taklit bir firenk kuklacısıdır.

Ayağımızın altından gecen saltanata karşılık « Tanzimat » ta yalnız başımızın üstünden geçti ve « Fert » hareketinin kahramanı olan Reşit paşanın, « Yığın » kalkınmasının başına geçen Gazi ile hiçbir benzerliği yoktur.

Fındık kabuğu doldurmıyan « Fıkıh » münakaşalarını yazan sazkalem ve divit gibi « İsviçre göllerinin gurupları » nı yazan altın zencirli dolma kalem de bizi unutmuştu. Türk « Hançere » sine suikast yapan çöl « Yalellim » i ile « kabare » musikiysi sabanın çizisinde öz ıslığını, ve gölgeli bu başlarında kendi gönlünü sesleştiren kavalı susturmak için az mı çalıştılar? Yerli tezgâhımızı, çıkırıklarımızı durduran yaban sanayii saltanat ülkesine medenî hayatı değil, müstemleke parangasını getirdi. « Osmanlı » köyünü yalnız salgın ve bozgun değil, padişah babanın, hanım sultanın, şehzade efendinin, devletlû vezirin, azılı derebeyinin israf ve kaygısızlığı yıktı. Boğaz içi yalılarının. horos pehlivanlığının acılarını, faizin faizi hesabiyle, biz ödüyoruz.

Her sene hint elinden londura kasalarına vaporlar dolusu servet ve para geliyor. Saltanat ise anadolu ve Rumeli türkünün varını ve sâyinin talan ederek tekbirli alaylarla çöl Mekkesine; necip millet ! in şerifler ! ine « surre » gönderiyordu. İnkilâbımızın dil bütünlüğüne varan yol üzerinde hâlâ Arap tecvidinin hasret ve büyüsüne yananlar İBADET vazifesini değil, Fakat bilerek bilmiyerek hiyanet suçunu yapıyorlar. Türk harfı gibi türkçede yalnız « iytiyat » tan başka bizimle alâkası olmıyan yabancı diller karşısında boynu bükük kalamaz. Çünkü D U M L U P I N A R ne bir « Bedir » gazası, ne de bir « Kerbelâ » vakasıdır. Orada ölenler millî devletin rüyasiyle öldüler M E Ç H U L A S K ER, imparatorluk hartasının, hünkâr keyfinin, yaban menfaatinin değil, millî yurdun, millî ruhun, millî kalkınmanın, millî iradenin üstleşmesi için asiyl kanını verdi.

M İ L L Î İ R A D E nin katıksız ve duru adı «Cümhuriyet» tir.

Türk cümhuriyeti yalnız bir « Rejim » in değişmesi değil, bizdeki ileri bünye inkilâbının, yeni bir kuruluş ve yaşayış « Dinamizm » inin başlangıç ve mueyyidesidir.

M.

Köy çocukları için Armağan..

Dünn pek sevdiğim bir arkadaşımdan dinledim ; o anlatıyordu :

20/12/933 te Vaysaldayım. Saat 15 edoğru işimi bitirdim. Küçünlüye geçmek istiyorum. 24 yaşlarında genç arabacım söyliyor :

— *Beyefendi, dışarı çıkın ; kahveye kadar bir kere gidin de görün ; Nereye gidilir bu havada ? ! Kış . . Soğuktan arabanın çelik yayları çatlıyor . Tipi tümsekte bulduklarını çukurlara dolduruyor yolda kalırız!..*

Beş dakika sonra kahvedeki sobanın başına çenber olmuş , ateşe bitişmek isteyen köylüler de söyliyorlar:

— *Beyefendi ! Kış fena .. Bakınız [Pençereye bakarak] şu savrulana; esene ! Bu havada nasıl yola çıkılır?! Bu gün de köyde kalınız!..*

Kafası çürümüş , kendisine inanı yok bir padişahlık devri memuru için bu sözler yerinde . Fakat ben Cümhuriyet idaresinin memuruyum . . Boş ve işten uzak kalamam . Damarlarımda kan ; yüreğimde inan var ; Gözlerimde ülkü ateşı yanıyor . . Giderim .

Arabamı bıraktım . Beygire heybemi attım. Arabacımla yürüyoruz.. Tanrıya ısmarıç olun köylüler!

İşte yolda ve kırdayız..

Evet . Köyün içindeki azgınlığına daha çok hız ve sertlik vererek , kar savruluyor , esivor . Gökten yere inen, yerden göğe çıkıyor . Yerle gök bir birini boğmak ıster gibi birbirine sonsuz saldırış yapıyor . Dağlar kudurmuş gibi uluyor . Dereler , çukurlar ölüm kokuyor . Hava uçsuz bucaksız bir akın . . Rüzgâr başıboş, serseri bir alay motörle hareket ediyormuş gibi alabildiğine çarpınıyor. Yerin ve göğün buzdan pençeleri, buzdan kamçıları bütün vücutları yoluyor, haşlıyor .

Fakat ne değeri var ! Varsın kudursun rüzgâr, durmadan taşsın , dökülsün kar! . . Ben Cümhuriyet Türkiyesinin memuruyum...

Türkiye Cümhuriyetinin memuru , karşısına ölüm de çıksa , işini bırakmaz. İşi kendi varlığından üstündür . Onca yaşamak , yurda iyi emek vermek için istenir . Cümhuriyette emekten kaçanlar ölmelidir.

- Biraz evvel köylülere de bunu anlattım . .

Biz, ülküye gönül vermiş Cümhuriyetçileriz . . (Tersine dönse dünya yolumuzdan dönmeyiz) . . .

* *

21/12/933 te Küçünlü'deyim . İçimde dünkü dirilik ve dinçliğimin sevinci : işimden kalmadım. Akşam yaklaştı. Havada dünkü kavganın kaynayışı yok. Fakat yer ve gök düşmanlığının acı , sert bulunuşu yaşıyor . Gök yine ara ara asık suratı ve yorgun parmaklarıyle yere buz kırıntıları yağdırıyor. Yer sessiz; Fakat içini yenilmiş ve yaralanmış bir cihangir kini kanatıyor . Gökten alamadığı hıncını insanlardan almak istiyen zehirli bir acılık ve sertlikle damarları dondurmak, kalpleri durdurmak istiyor . Ciltlerin altına görünmiyen parmaklarla ölüm şırınga etmiye çalışıyor. Donanları, ölenleri örtmek için de, akşam , kara perdesini karın üstüne çekmiye hazırlanıyor. 8 - 10 yaşlarında 5 , 6 çocuğu köyden dışarı gitmekte görüyorum . . Konuşuyoruz :

— *Yavrular ! Bu havada , bu saatte nereye?*

— *Hacılar köyüne.*

— *Neden?*

— *Oralıyız . . Küçünlüye, her gün, mektebe gelip gidiyoruz.*

— *E, dün ne yaptınız?*

— *Dün de geldik ve gittik.*

— *Nasıl ?*

— *Bayağı geldik ve gittik.*

— *O soğukta, tipide.. Öyle mi ! ?*

— *Evet; o soğukta ; tipide.. Fakat*

Edirneyi tanıyalım ve tanıtalım

İçinde yaşadığımız şu güzel Edirnemizin toprağını? neler yetiştirdiğini? neler yetiştirmek kabiliyetinde olduğunu? halkını, san'atlarını, abidelerini, güzel köşelerini geçmiş ile bu günkü hayatını - açık söyleyelim ki - : Bilmiyoruz ; tanımıyoruz . Gerek biz, gerek Edirneye gelen yabancılar onun yüksek, değerli Abideleri önünde valnız eserin güzelliğini seyretmekle kalıyorlar . Bu seyircilik sızısını en çok çocuklarına Edirneyi tanıtmak isteyen muallimler duymaktadır . Edirnenin topraklaını iklimini , içtimaî , iktisadî , hayatını tarihi mevkiini Edirnenin değer biçilmez abidelerini öğretmek isteyen muallim müracaat edecek bir yer, bir eser bulamıyor . Buldukları onu tatminden çok uzaktır . Onun için bunlar karşısında güzel görme gücünden ileri gidip onlardaki san'at eserinin kıymetini bu abidenin kuruluşunun sebebini onun Türk içtimaî hayatı üzerindeki tesirlerini bilmeden geçiyor . Çünki o bilgileri ona öğretecek bir kılavuzu yoktur . Geçmişe ait yaşayış hakkındaki bu bilgisizlik bu günkü yaşayış içinde vakidir . Her hangi bir mevkiin işin yaşayışın seyri hakkında rakkamlara tetkiklere müstenit bilgilerimiz yoktur . Edirnede neler yetişiyor . Nerelerde yetişiyor . Bu yetişen nebat veya hayvanların bu günkü Edirnenin yaşayışında ne gibi rolleri vardır? Yarınki hayata ne gibi tesirleri olacaktır ? Edirnenin iktisadî , ziraî , içtimaî yaşayışı nedir?

Edirnenin toprakları nelere elverişlidir ? Edirne için hangi ziraî hayat faydalıdır ? İktisadî yaşayışına nasıl bir veçhe verilmelidir ? . . . İşte bir sürü sual ki hepsi cevapsız kalmaktadır ? Yüzden görüşlerle bu sorgulara bazı karışıklıklar bulunabilir . Fakat asrın bilgilerine dayanmıyan bu cevapların değeri olmadığı gibi yanlış olmaları ve buna istinat edecek faaliyetlerin muvaffakıyetsizliğe uğramaları çok kuvvetli ihtimal dahilindedir.

Bu suallererin cevavları yalnız Edirneyi tanımak icin lâzım olsaydi dün olduğu gibi bu gün de ihmalı caiz olurdu . Lâkin bu malumat Edirne halkını refaha götürmek, Edirneyi zenginleştirmek , Edirneyi medenî bir şehir haline koymak için çalışan ve çalışadak değerli şahıslar lazımdır . Onlar eğer bilgili yürürlerse atacakları adımlar gösterecekleri hedefler isabetli olur . Ve gayelerine çabuk varırlardı . Onun için Edirneyi tanımak ve tanıtmak lâzımdır .

Ancak uzun çalışma ve geniş malûmatla başarılacak olan bu işe Edirnemizin içtimaî yaşayısında mühim tesirler yapan Halkevi , bilhassa onun müze ve sergiler koliyle neşriyat ve kütüphane kolu müştereken ön ayak olarak uğraşılırsa yakın bir zamanda bu eserin de elde edileceğine şüphemiz yoktur.

R.

---

ne kıymeti var ! Biz Cümhuriyetçi Türk çocuklarıyız...

Kafâm birdenbire durdu . Gözümün önünde binbir sorgu halkası sıralandı.. İnanmamak istedim . Eakat öğrendim : doğru ; Dün de gelmişler ve gitmişler...

Ve söz söyliyen çocuğun bakışından gözlerimde kalan akis bana tekrarlıyordu :

Ne ehemmiyeti var ! Biz cümhuriyetçi Türk çocuklarıyız . O dünkü kış sizin arabanızın çelik yaylarını çatlatabilir , onn çukura atabilir , Güneşi söndürebilir . Fakat Türk çocuğuna birşey yapamaz. Çünki çelik, sağlamlığını , Türkün bileğirden aldı , Güneş ateşini Türkün kanından çaldı; Yıldız , ışığını, Türkün gözünden kaptı . Türk karşısında buzlar erir , dereler dolar , dağlar iğilir , Gökler yarılır, zorluklar kalkar . Türk isterse güneşi de bir altın top gibi elinde oyuncak yapar... Ve biz, işte o Türkün ülkücü çocuklarıyız...

Dinledim , dinledim . Gökten kendisine vahiy gelen bir yalvaç baygınlığıyla dinledim ve şimdi ben de haykırıyorum:

« Ey, küçük Türk çocukları ! Siz büyük bir tanrı çocuklarısınız.. Ve yarının en büyük varlığı siz olacaksınız!.. Size inanıyorum!..»

Aarkadaşımdan bunları dinledikten sonra ben de işte o Türk ve köy çocuklarının büyük adlarına küçük bir armagan olsun deye dinlediklerimi buraya yazdım .

Köylü oğlu

Çiftçiler köşesi :

Tarlaların Sürülmesi

Topraklar niçin sürülür - dinlendirme - anız bozma ve nadas yapmanın faydaları nelerdir?

Her çiftçi bilirki ziraatta en ehemmiyetli iş tarlaların sürülmesi, toprakların hazırlanmasıdır. Tam vaktinde toprağını derince birkaç kat aktarmağa muvaffak olan çiftçi bir senelik ziraat işlerinin hemen yarısını bitirmiş sayılır. Ve ekeceği tohumlardan iyi mahsûl beklemeye de hak kazanmış olur Toprağını iyi hazırlıyan çiftçi hele bir de ekeceği tohumların seçilmesine, ilâçlanmasına da ehemmiyet verecek olursa bereketli, hastalıksız ve iri taneli mahsûl kaldıracağına hiç şüphe yoktur. Mahsulde piyasada daima fazla para eder.

Topraklar aşağıda yazılan maksat ve faideler için sürülür.

1 - Toprağın altını üstüne çevirip her tarafını havaya ve güneşe göstermek ve toprağın için de bulunup suda erimiyen maddeleri iyice eriyecek ve nebatların kökleri tarafından emilecek bir hale getirmek.

2 - Tarlalarda yabancı ve mazarratlı otların köklerini ve muzır böcek ve kurtların yumurtalarını toprağın yüzüne çıkardıktan sonra onları güneşin sıcağında veyahut soğuk donlarda telef etmek.

3 - Toprağı kabartıp hafifleştirmek ve ekilecek nebatın köklerinin serbeşt yayılmasına ve güzelce gıda almasına yardım etek.

4 Havanın içinde karışık olarak bulunup yaşadıcı hava (Müvellidülhumuza) amonyak denilen ekinlere kuvvet veren gazları kendisine çekebilecek bir kabiliyete getirmek.

5 - Yağan yağmur sularını toprağın içerisinde saklıyarak ekinlerin suya muhtaç oldukları bir zamanda verebilecek derecede biriktirmek ve evvelce alduğı suyu çabukça zayi ettirmemek.

6 - Ekin tohumlarını ve tarlaya atılan gübreleri toprağın içine gömerek onları kuşlar, yağmurlar, ve rüzgârlar tarafından zayi edilmesine meydan vermemek.

7 - Ziraat fennin gösterdiği daha bir çok faideleri elde etmektir

Toprağın sürülmesi :

Yapılacak ameliyatın nevine ve maksadına göre muhtelif isimler alır. ormanlardan, çalılıklardan ve boz yerlerden açılan tarlaların sürülmesine (Açma) çayırlıklardan açılan yerlerin sürülmesine çayır bozması ekinler biçildikten sonra sürülen tarlalara anız bozması, Baharda ve yazın boş tarlalarda yapılan sürmelere nadas, tarlaları ikinci ve üçüncü defa sürmiye ikileme ve üçleme denilir.

Bunlardan en faidelisi nadas sürmesidir. Çiftçilerin kuvvetleri becerikleri en ziyade yaptıkları nadas tarlaların mikdariyle ölçülür.

Vilâyetimizde arazi çok; bu araziye nispeten çiftçi az olduğu için çok yerlerde bir sene ekilen tarlalar ertesi

sene boş bırakılır ve buna (Dinlendirme) denilir . Bir tarlanın üst üste bir kaç sene dinlenmeye bırakıldığı yani (Gen) kaldığı pek çok tesadüf edilir. Bir tarlaya bir kaç sene mahsul ekilmezse içindeki gıdalı maddeler sarf edilmediği ve bir kısmı kendi kendine erdiği için az çok faidesi varsa da tarla sürülmediği için içine hava , yağmursuyu ve güneş giremez ve toprak bunlardan faide göremez ve tarlanın gıda'ı maddelerinin bir kısmını üstünde biten yabancı otlar sarf ettiği için toprak kendi kuvvetinden de gaip eder .

Tarlalarımızdan bereketli mahsul alabilmek için nadas sürmelerine çok ehemmiyet vermek lâzımdır . Vilâyetimizin kışı fazla soğuk yaptığı karlı bulunduğu yazın ise ekseriya kurak gittiğiiçin tarlalarını her sene veya hut iki senede bir mutlaka nadas yapmak ve tohumları Bahardan ve Yazdan sürülmüş topraklara atmak şarttır. Bu gibi yerlerde Son baharda ilk yağmurlar yağar yağmaz nadas tarlaların tavına erkence tohum ekilecek olursa ekinler kuvvetlenirler. Ne kışın donlarından ve ne de yazın kuraklarından kat'iyen korkmazlar;bereketli mahsul verirler. Halbuki yazdan az miktarda yaptıkları nadasları ektikten sonra geç vakit anız bozarak derin sürülmüş tarlalara tohum ekecek olurlarsa bittabi iyi mahsul alınamaz. Ekser senelerde olduğu gibi İlkbahar kurak gidecek olursa bu gibi anız topraklar nadas yerler gibi havadan kuvvet almamışlardır . Ekinlerin emecekleri maddeleri halletmeğe vakit bulamamışlardır. Geç ekildikleri ve kar örtüsü altında beklemedikleri için kuvvetli kök salamamışlar ve dallanıp budaklanamamışlardır . Yazın ekinleri kuraktan muhafaza edecek yağmur ve kar sularını diplerinde saklamamışlardır . Bu sebepten çok vakit ekinler kuraklığa dayanamıyarak pek az boylanıp başaklanacağından pek bereketsiz hasılat verirler . Bu sebepten çiftçinin emek ve zahmetleri tohum ve masrafları boşa gider .

Halbuki nadas topraklar zaten hazırlanmış ve Sonbahara kadar kuvvetini almış olacağından ilk karda ekilebilirler . Ve ekini kuvvetli olarak beslerler ve kuvvetli kökler peyda ettirirler . Ve kışın kar ve yağmur sularını da muhafaza ederek İlkbahar kuraklarından ekinleri muhafaza ederler. Bunun için kış ekinleri her halde nadas edilmiş topraklara ekmek lâzımdır ki çiftçi ekiminden hakkiyle istifade etmiş, emek, zahmet ve masrafları boşa gitmemiş olsun . E.

Bir gün gelecek, fen, yapacak toprağı altın :
Her şey olacak kudreti irfanla.. inandım.

Tevfik Fikret

İçtimaî :

Muallim

Cemiyet içinde en mühim rol alan zümre kimdir diye bir süal sorulsa, bir anket yapılsaydı... Küçük, büyük-dağnık, toplu mühim bir sürü iş bölümü arasında buna hemen cevap vermek müşkül olurdu.

Bir çok parlak meslekler, göz kamaştıran şöhretler. Oluk, oluk para getiren işler arasında kafa yorulur, bunalır. Ve nihayet bütün bu uzun ve cazip resmi geçitten sonra alçak gönüllü, silik bir isim hatırlanır: Muallim.

Ona en küçük köyden en büyük şehirlere varıncaya kadar her yerde rast gelirsiniz.

Cemiyetin her sınıfı, her tabakası ayrı ayrı birer fert halinde vaziyetini bu alçak gönüllü san'atkâra borçludur. Milyonerin sermayesinde, âlimin bilgisinde, muhteriin iycadında, hatibin heyecanında, san'atkârın ilhamında biraz onun izi, onun eseri vardır.

Bir âlim, ilk okuma zevkini ondan almıştır.. Bir milyoner ilk sayı fikrini ondan almıştır. Bir kurtarıcı ilk kahramanlık hikâyesini ondan dinlemiştir.

Kaynayan, köpürey insan seli arasında bana bir zümre gösterebilir misinizki: oraya ondan bir koku sinmemiş olsun

Okuyan, çalışan, kazanan kafileler arasında bir fert gösterebilirmisiz ki: «Ben muallimden birşey öğrenmedim» desin,

Anne südüyle büyüyen miniminilerin ailesinden, anakucağından sonra gördüğü ilk nümune. En kuvvetli örnek muallimdir. Onların minimini kafalarına bilgi, ruhlarına iyi hisler, duygular veren muallimdir. Müstesna kudretler, dehalar da taşkın birer sel halinde evvelâ onun önünden geçer..

Ona cetveller, tarhlar açan yol gösteren muallimdir. Cemiyetin bahtını, hamurunu onlar yoğurur. İster ki karışık, iğrenç hırslar, fenalık'ar yalan, hiyle olmasın, Mahpes'er kapansın, ıztırapları, gözyaşları dinsin: İnsanlar mes'ut olsun.

O, yanan susuz dudaklara serinlik veren bir menba, karanlıklar içinde ışık veren bir dağ, çetin, yorucu yollarda tahammül öğreten bir azizdir. Sessiz çalışır, ne alkış bekler, ne takdir ve bazan eserini görmeden ölür.

Ne bankada milyonları, ne kapıda bekliyen otomobili vardır. Ne milyonerden para ne muhteriden şöhret bekler.

Fakat cemiyetin bahtı, mukadderatı onlar elindedir. İnsan hamırını yoğuran, cemiyetlere şekil veren onlardır.

Onun için:

Dünyanın en bahtiyar, en mes'ut milletleri iyi ve kuvvetli muallimlere dayanan milletlerdir ve onun için cemiyet içinde en mühim rol alan onlardır.

Coşkun

İktisat köşesi:

Kooperatif kurunuz!

Bir köy kooperatifinin idare meclisi

Bütün yıl çalışıp elde ettiğiniz mahsulü değer fiatile satmak ve emeğinizin tam karşılığını almak istiyorsanız, kooperatif yapınız.

Kooperatif size daha ucuz para bulur. Ağır faizden kurtulabilirsiniz. Bir kooperatif ortaklığı içinde bulunursanız malınızı, değer fiatını bulmadıkça elden çıkarmağa mecbur olmazsınız. Zamanında ucuz elden tohumluğunuzu, damızlığınızı tedarik edersiniz.

Kooperatif ortaklığı elbirliği yapar. elbirliğile büyük işler görülür, bir tek kişinin göremediği , başaramadığı işler el birliğiyle elde edilir; elbirliğiyle başarılabilir. Bunun için toplanın, kooperatif yapın. ★ ★

**Millî iktisadı
Cümhuriyet doğurdu.**

**Denk bütçe, düzgün ödeme . .
işte Türkün maliyesi!**

Yeni Türkiye devleti, milletin ve hükûmetin biri birini tamamlıyan bütünlüğüdür.

Halka doğru :

Köylü Kardeşlerime

Halkın diliyle dileklerini söyliyecek bu «6 Ok» kitabını biliyor musunuz?

Evvelâ ben sizlere kısa yoldan bu sevimli kitabı tanıttıracağım; ondan sonra da sizin yüce dileklerinizle aslında yüksek olan benliğinizden konuşacağım:

Evet; bu kitap sizin kitabınızdır. Bu kitabın dış kabında gördüğünüz okların her biri de; halkı kurtarıcı ve mânâlı birer işarettir.

Bu güzel arma; hâkimiyeti millete veren aziz Cümhuriyetimizden doğan bir armağandır. Bu oklara dikkatle bakılırsa; dünyayı ışıtan ve ısıtan güneşten fırlıyan oklara benzetilmiştir. İşte Cümhuriyetin samiymî özünden ve şefkatli gözünden fışkıran bu oklar da halka doğru uzatılmış kurtarıcı birer eldir. Tamamiyle sizlere pek yakındır. Her ne zaman elinizi uzatırsanız tutulabilecek kadar yanınızdadır. Öyle ise geniş bir nefes al, dik dur ve asla irkilme...

Çünkü; Türk'ün çalınmış ve zincirlenmiş olan bu ezelî hakkını bugünkü Cümhuriyet idaresi koparmış ve kurtarmış ve yine senin tarihî benliğine güvenerek bu idareyi senin demir göğsün üstünde kurmuştur.

Ey aziz Türk köylüsü; bu hak senindir ve sonuna kadar da senin olacaktır. Yeter ki sen o yüce benliğini bil ve o yüksek ve yıkılmaz kudretini tanı.... Tanı ki; senin damarlarında dolaşan asîl kanın neler yaptığını ve yapacağını bilesin ve sen de var olan ve Gazi Babamız tarafından cihana tanıttırılan varlığının yarattığı ve daha yaratacağı hârikalara inasın. Zâten; ünlü ve sanlı ecdadın; bir vakitler dünyanın biricik kahramanı idi. Türk yumruğu altında bütün dünya susmuş ve sinmişti. Bugünün küçülen ve bir ufak çenber içerisine giren hudutlarımızın arkasında görünmiyen ülkelere hükmediliyor, Türk Bayrağı karalarda ve denizlerde gün doğumundan gün batısına doğru dalgalanıyordu.

Fakat kızıl sultanların idaresizliği yüzünden Türk oğlunun kan ve şan bahasına kazandığı bu ülkeler üzerinden ne kızıl yangınlar, ne müthiş fırtınalar, ne keskin şimşekler çakıp geçti. Lâkin bu kan, ateş, fırtına ve yıldırım dalgaları bir silindir gibi hep senin varlığını çiğniyerek ve her geçişinde senden bir parça kopararak geçti !....

İşte yellerin ve yılların bıraktığı bu kanlı ve ateşli izler; senin yılmaz, yıkılmaz ve bozulmaz kalbin ve yüreğin içinde; bilsen ne derin yaralar açtı. Bu yaralar; sağaltılacak yerde bakımsızlıktan açıdı, açıldı ve gittikçe derinleştirildi. Bunu iyi bil ki seni acıyan, sana koşan ve seni düşünenler yoktu.

Sen ölüyordun, öldürülüyordun; senden başkaları yaşıyor ve yaşattırılıyordu. Senin ıztırabın seninle kalıyor, se-

Spor köşesi :

Son Güreş Hareketleri

Bazı sporlar vardır ki kuvvetten ziyade tâlie bağlıdır: Futbol, basketbol, tenis bu nevidendir.

Bu müsabakalarda kuvvet iytibariyle noksan taraf bir şans eseri olarak galip gelebilir.

Sporda şans tanımıyan yalnız bir spor vardır : Güreş.

Güreş, sporun başı ve özü olarak kabul edilmelidir. Güreş yapmak demek çam yarması bir vücudün minderde boğuşması demek te değidir. Çelimsiz, fakat üzerinde işlenmiş sırımlanmış bir vücut, dağ gibi fakat ham bir yarmayı devirmiye kâfiydir.

Güreşte: İdman, mukavemet, sui istimâlden uzak kalma, ve zekâ rolü pek mühimdir. Ayni idmanları yapan, mukavemetleri bir olan iki pehlivandan şüphe yok ki zekâ iytibariyle kudret gösterenin sırtı yere gelmez.

Pehlivan bir minder erkânıharbidir : Güreş anında düşünmiye, seri kararlar vermiye, manevralar çevirmiye mecburdur. Mantıksız ve mânâsız kuvvetin, saldırmanın netiycesi hiçtir.

«Şansı yoktu da yenildi» sözü göreş ve diğer sporlar için de kabul edilemiyecek kadar boş bir sözdür. Bu düstur her nekadar sporcuların izzeti nefislerini ve maneviyatını takviye ediyorsa da, çalışmalarını baltalamaktadır. Galebe için -Kuru sözlerden uzakçalışmak gerektir.

Entrenörün elinde durmadan çalışan, idman yapan Türk güreşçileri Balkan şampiyonluk müsabakalarında her birisi önüne gelen hasmı devirmekle Türkün kudretini, zekâsını, maharetini dünyaya gösterdiler.

Bu yüksek zafer Türk sınırları içinde, her ağızda iftiharla dolaşmakta, her genç, ağabeylerinin kazandığı emsalsiz galibiyetten daha yüceleri için hazırlanmaktadır.

Türk oğlu: Sen, kuvvet, maharet, zekâ oyunlarına her zaman hazır ol. Esasen sen, bu sayılan kudretlerin kaynağısın.

Öz.

---

ninle gömülüyordu. Zavallı Türk kölüsü, sen bunu bilmiyordun; bildiğin bir şey varsa devletine, memleketine sadakat; namus ve şerefin uğrunda ölmekti.. Halbuki devlet, millet, vatan. . Ulu bir ağaca benzetilirse; sen o gövdeyi taşıyan ve yaşatan köktün. O ağacın yeşillenmesi, filizlenmesi, büyüyüp dal ve budak vermesi hep senin sayende ve senin yaşamanda idi. Kök feda edilirse bu ulu ağaç ta kurumağa ve çürümeğe mahkûmdu..., Netekim öyle de oldu..

İşte halk sözü bu büyük düşüncelerden çıkmıştır. Bugünkü idare, bugünkü halk teşkilâtı hep seni korumak ve sana lâyık olduğun yaşamak hakkını vermek için çalışıyor.. Hâsılı «6 Ok» un hedefi de sensin. Sen yaşarsan Cümhuriyetin ve memleketin de yaşar. Ey Türk köylüsü; sen de bu benliğini bil ve bildir Senin gizli dertlerini arayan ve araştıran, sorup soruşturan bu kitabını da tanı ve tanıt... Bu altın oklar senin dilin ve dileğindir.

Çağlıyan

Seyahat notları :

Avrupa'da gördüklerim..

Paris, 1 Kânunusani 1934

— I —

Güzel Edirne'de geçen beş senelik hayatımdan sonra Avrupa'ya gelişim tatlı heyecanlara ve yeni bilgilere sebep oldu. Yurdumdan uzak ecnebi bir memlekette güzel yazılarla, ince eğlenmiş fikirlerle dolu (6 Ok) mecmuasını okuduğum zaman sevincimden kalbimin şiddetle çarptığını, vatandan, o misk kokulu topraklardan gelen seslerin kulaklarımda çınladığını hissettim. Memleket sevgi ve tahassüriyle karışan bu heyecanımı nasıl anlatayım? İyi bir kalem olmalı ki tasvir etsin!

Uzun senelerdenberi Avrupa'yı görmek hevesinde idim. İlim, fen ve medeniyet sahibi bu yüksek memleket eketlerin çalışma, öğrenme ve anlayış tarzlarını görmek istiyordum. İşte bugün bu dileğime eriştiğimden dolayı memleketime karşı minnettarım. Gördüklerimden, anladıklarımdan istifadeli noktalar çıkarmıya gayret edeceğim. Vatanın temiz bir köşesinde yükselen (6 Ok) mecmuası sahifeleri arasında bu yazılarımın yer bulacağını düşünürken büyük bir sevinç duymaktayım.

*
* *

Eylül sonlarında idi.. Bir gece, çok güzel bir hava ile, vapurumuz İstanbul rıhtımından ayrıldı. İstanbul'un sâkin ufuklarında titreşen lâmbalar, biz uzaklaştıkça, kayboldular; vapurun mutarrıt gürültüleri arasında kamaralarımıza çekilmiştik. Sabahleyin Çanakkale boğazını geçiyorduk. Mukaddes yurdun kahramanın ölülerini topraklarında saklayan Gelibolu sahilleri yakından gelen hışıltılarla sanki on beş sene evvelki maceraları terennüm ediyordu. Bu aziz vatan parçasında yatan ölüler her Türk'ün candan gelen selâmlariyle karşılandı ve gözlerden yaşlar aktı.

Son Türk sahillerini artık arkamızda bırakmıştık. Ertesi gece sabaha kadar Adalardenizi'nde çalkandık. Sabahleyin erkenden Yunanistan'ın Pire sahilleri göründü. Çıplak, kireçli, güneşten bembeyaz parlıyan bir sahil.. Bir müddet sonra Pire'ye yanaştık.

Büyükçe bir liman.. Epiyce de vapur kalabalığı var.. Görmek ve dolaşmak ihtiyacında olduğumuz için arkadaşlarımla dışarıya çıktık. Yunanistan'da, insan kendisini Türkiye'de imiş gibi zannediyor. Birçok adamlar Türkçe konuşuyorlardı. Yakın asırlara kadar Türk hâkimiyeti altında yaşamış olan bu memleketlerde bugün de yine o Büyük Türk'ün temiz lisanı, tatlı izleri vardı. Bizim Türk olduğumuzu öğrenenler hemen yanımıza geliyorla, hicret ettik-

leri yerlerden haberler istiyorlardı, Bazıları (Acaba yine gidebilecek miyiz?) diye soruyorlardı?!

Pirenin gürültüleri arasında çok kalmadan bizi Atina'ya götüren uzun Asfalt yola girdik. Atina, tanzim edilmiş ve yenileştirilmiş bir şehir! güzel evleri, caddeleri, kahve ve lokantaları ile bir seyyahta iyi intibalar uyandırıyordu. Yalzız kuru, ağaçsız, yeşilliksiz caddeler insana canup memleketindeyim hissini veriyor.

Akrapol'a çıktık. Buradan bütün Atina ayak altında idi. Beyaz evleriyle ufuklara kadar serilmiş olan şehir arasıra işidilen büyük kiliselerin çan sesleriyle oğulduyor, sanki eski Yunan mabutlarının hatıralarını canlandırıyordu. Yanımızda Türkçe bilen bir tercüman Akrapolun tanzim edilmiş bir müzesini de gösterdi. Bir çok heykeller, kitabeler teşhir edilmişti.

Akrapol'dan sonra «Jupiter» i, «Hipodrum»u ve «Hipokrat» ın hapsedildiği mağarayı gördük. Atina'da en çok beyendiğim yeni yapılmış (Hipodrum) idi. Büyük ve çok geniş olan bu jimnastik sahası eski Yunan'lıların oyun oynadıkları kısmın üzerine inşa edilmiş, her tarafı beyaz mermerdendi. Memleketimizde henüz iyi bir stadyoma malik olamayışımız bu tesisat karşısında kalbimde burgulmalar hissettirdi. Yunan zenginlerinin iyi bir düşünüşleri var: Memlekete millî bir hatıra bırakmak.. ve yalnız şahıslarını düşünmek zilletine düşmemek... Yurdumun aziz zenginlerinde de bu meziyeti görmek ne seadettir;..

Şehirde uzun ve güzel bir yol katettik, her iki tarafında güzel, yeni evler inşa edilmişti. Bu yolun nihayetinde Madam Venizelosun Atina'ya hediye olarak yaptırdığı büyük, asrî bir hastahaneye tesadüf ettik. Vaktimizin müsait olmamasından içeriye giremedim. Bir dakika kadar kapısında durdum, ve şöyle etrafını süzdüm: Herşey yeni idi.

Atina'daki müslüman Türkü hatırlatan canlı eserlerden bir bina var: Şehrin tam ortasında bir cami.. minaresi yok.. kapısı kapalı idi. Bir depo haline getirilmiş, içini göremedik. Otomobiline bindiğimiz Kayserli şöför (Ah Türkiye) diye içini çekerek anlatıyordu. Çok perişan olduğundan, para kazanamadığından bahsediyordu. Bizi, yine şehrin ortaşında, eskiden su damlasiyle işleyen bir saat kulesini ziyarete götürdü. Eskiden Türkler bu kulenin alt kısmını cami yapmışlar. Duvarları üzerinde el'an (Allah), (Muhammet) deye yazılar duruyordu.

Bugüne kadar sommamış izlerle eski Türk hâkimiyetini üzerinde taşımış olan Atina bir sütunlar memleketi halinde idi. Her müessese ve binanın önünde eski Yunan stilini hatırlatan müteaddit sütunlar ver.

Türk'ün ruhundaki asalet Atina'daki eski Yunan eserlerini ortadan kaldırmamış. Türk'ler, medeniyete ve eski âbidata ehemmiyet ve kıymet vermişler ve bunları ortadan kaldırmamışlardır. Nitekim İstanbul'un eski Bizans yadigârı 1500 senelik Ayasofyası da eskisinden çok daha iyi muhafaza edilmiştir.

Y. Z.

Sağlık ve sağlamlık köşesi:

Çocuk nasıl bakılır?

İyı bakılan çocuk

Kötü bakılan çocuk

Anne sütü çocuğa en elverişli bir süttür. Anne, hasta değilse, çocuğunu kendi emzirmelidir. Yalnız çocuk nekadar bağırırsa bağırsın vaktı gelmeden meme vermemeli. Eğer çocuğa her ağladıkça meme verilecek olursa çocuğun midesi sütü öğütemez, böyle cılız ve sıska olur.

Çocuğa ilk zamanlarda gündüzleri her iki buçuk saatte bir, çocuk sıska ise, geceleri de iki defa meme vermelidir. Çocuk büyüyüp, sağlamlaştıkça geceleri hiç meme vermemeli, gündüzleri de yaşına göre meme verme sayısını azaltmalıdır. Böyle yapılırsa çocuk sağlam ve gürbüz olur.

✫ ★

Türk Çocuğu!
Senin için Yaşıyoruz..

Biz Bize Benzeriz.

Birimiz Hepimiz;
Hepimiz Birimiz İçin..

Köy Kanunu

—4—

Köy orta malları; Vali; Kaymakam; Nahiye müdürü; Muhtar.

Tıpkı insanlarda olduğu gibi bazan köy, kasaya ve şehirler de bir yerden diğer bir yere gönderilebilen ve götürülemiyen mallara sahip olabilirler. İşte böyle bir insan gibi taşınabilen ve taşınamıyan mallara sahip olan varlıklara şahsî mânevî veya hükmî şahsî denir. Yâni bir köy sırasında tıpkı bir insan gibi bir mal satın alabiliyor; bir taşınamıyan, yerinde duran mal için tapu dairesinde takrir vererek bu taşınamıyan, yerinde duran malı satabilir.

Binaenaleyh bir insan kendi malını, mülkünü nasıl tasarruf eder, nasıl kullanırsa köy de kendisine ait malları tıpkı bir insan gibi tasarruf eder; kullanabilir.

Köylerin bir de orta malları vardır. Köylerin orta malı tıpkı devletin malı gibidir. Bu mallar kanun karşısında tıpkı devletin öz malı gibi korunur. Bu mallara haksız yere uzanan elleri kanun kırar. Bu itibarla ellerimizin kırılmamasını istiyorsak köyün orta mallarına kem gözle bakmamak, onları yaban iştiha ve arzulardan korumak hepimiz için lâzımdır; borçtur. Çünkü isminden de anlaşılıyor ki ortanındır; hepimizindir.

Köyün ve köylünün yapılacak bir-çok işleri vardır. Bu işleri başarabilmek için çalışkan, uyanık, aklı başında ağalara mühtacız. İşte köy kanunumuza göre bir köye lâzım olan işleri yapmak için seçtiğimiz adamlara, sizden akıllı, çalışkan, uyanık ağalara köy ihtiyar heyeti deniyor. Bunların başında köyün muhtarı bulunur.

Bir memleketi hükûmet dediğimiz, en büyüğümüzün kendilerine inandığı adamların idare ettiğini biliyorsunuz.

İşte içimizden seçtiğimiz ve bizden olan; bize benzeyen büyükler; İsmet paşanın kafa, yol ve iş arkadaşlarıdırlar. Kimisi bizim para derdimizi düşünür. Bazısı sıhhatimizle; ziraatimizle oğraşır. Birisi de memleketteki asayişle meşgul olur. Bu büyüklerin de birer yardımcısı vardır. Muhtar hükûmetimizin köydeki duyan kulağı; işleyen eli; çarpan kalbidir. Köye ait işlerde söz söylemek; emir vermek muhtarın işi; vaziyfesi ve hakkıdır.

Memleketin en uzak köşesindeki köy bile bu yurdun kalbi olan Ankara'ya bağlıdır. Hani insan vücudünün herhangi bir tarafında bir acı olursa insanın kafası bu sızıdan nekadar çabuk üzüntü duyarsa en uzak köyü-

Edebiyat:

Hanifenin Rüyası

Sabahın nurlu ışıkları köyün yamaçlarını sararken Hanife uyandı. Uykulu gözlerini bir kaç defa açıp kapadıktan sonra tekrar yumdu... Oh. Keşke hiç uyanmasa, keşke o tatlı alemde ömrünün son gününe kadar uykuda kalabilseydi! . Siyah iri gözlerini bir kaç defa boşuna sıktı, ince kısa yorganı altına kumral saçlarını beyhude sakladı . . . Daracık pençeresini saran sarmaşıklar arasından mavi göğü bir kere görmüştü; bütün bir gece annesine hasret çeken kuzusunun yalvarışını bir kerre işitmişti...

Doğruldu, göksüne dökülen dağınık kumral saçlarını arkasına attı. Dışarda ılık bir sabah güneşi mor dağları yalıyor, yandaki koruluktan kuş sesleri tek kolübesinin ıssızlığını unutturuyordu. Uzaktan gelen çıngırak seslerine kulak verdi: sürünün gitme vakti gelmişti· Günüşe baktı, epey yükselmişti.

Aşağı indi. Çoktan uyanan keçileri kendini bekliyor, mini mini kuzuları gözlerinden çok şeyler diliyordu..

Hanifenin bu gün hiç bir sey yapmaja kuvveti yoktu, Mecalsizmiydi? hayır. Yorgunmuydı?.. Oda değil!..

Hayır bunların hiç biri değil... O, ne yorgun, ne mecalsizdi.. O, daha beş dakika evvel bütün benliğini saran, bütün varlığiyle Hanifeyi Hanife yapan bir alemde idi . .

Bu dünyanın bütün işleri şimdi onun gözünde bir taş kadar kıymetsizdi. Nasıl olmasın ki ? . .

---

müzden allah muhafaza etsin; bir dert bir felâket veya bir acı olursa hemen memleketin kalbi olan Ankara üzülür; acı duyar. Bu böyle olduğu gibi yine aynı köyde gönül tazeleyici bir iş olsa hemen Ankara duyar; sevinir.

Acaba bu haberleri Ankaramız nasıl duyar. Köyümüzde bizim en akıllı olarak seçtiğimiz muhtarların bulunduğunu söylemiştik. Bu ağalarımız her hususta hemen nahiyeyi malûmat tar ederler. Nahiye müdürü herhangi bir haberi alır almaz kaza merkezindeki Kaymakam Beye haber verir; kaymakam B. de işi Vali Beye anlatır. Vali B. de hemen ne olmuşsa Ankaramıza bildirir. Görüyorsunuzya Valiylerimizin Ankara'ya verdiği malûmat kazaya nahiyeden, nahiyeye köyden gelmektedir. Eğer bir köyün muhtarı akıllı; çalışkan; uyanık olursa nahiye ve kazaya nihayet vi âyetle merkeze ulaşan haberler gönül tazeleyici, ferah olurlar.

Öyle ise deyebiliriz ki; köy muhtarı ve valiyden, kaymakamdan; nahiye müdüründen sonra hükûmetin bir memurudur.

İleriki yazılarımızda köy muhtarının de gibi işler yapabileceğini yazacağız. Köy muhtarı tıpkı bir devlet memurudur. Köy muhtarından başka köy ihtiyar hey'et'eri her ne fera suç işlerlerse; tıpkı Devlet memurları gibi cezalandırılırlar. S. R

Hanife bu gece Taşlanıyla beraberdi..

Cennette birleşen hasret çekmiş iki aşık gibi onlar da rüyada buluşmuşlardı.. Oh . . ! Ona bütün kuşlarını , kuzularını, çiceklerini unutturan o dakika ne kadar tatlı idi! , Ne kadarda kısa sürdü.. ne olurdu uyanmasa , damarlarından bütün bütün sevgisini çeken o dakikası ihtiyar çınarların yaşlarından daha uzun olsaydı!..

Hiç bir şey düşünemedi . Bütün işlerini yarınlara bıraktı . Kuzularını analarına kattı ve kapıdan salıvererek pençeresinin yanına oturdu . Oynaya zıplaya uzaklaşan biricik hayvanları arkasından bakan gözleri gittikçe küçüldü, ufuklara dalan uzun kirpikleri gittikçe bu alemin renklerinden uzaklaştı ve kendinden geçti. Hayır kendinden değil , yaşayan saatinden ayrıldı, yaşadığı saatlerinin uzak hayallerine daldı .

Şimdi bütün geçmişi gözlerinin önünde canlanmıştı :

Bir çoban olan ihtiyar babası kendisini dünyada kimsesiz bırakdığı zaman çok küçüktü. Her akşam baba diye yolunu beklediği bu ihtiyar adamın ani yokluğunu ilk zamanlar anlayamadı bile.. Beli iki kat olmuş ninesi ona babasının dağa oduna gittiğini söylüyordu ..

Bekledi, bekledi,. Her akşam sürüler geldi . . . arkalarda kalan gözleri son topal ineğin arkasını yine boş bulurdu.. O zaman gözlerinden sıcak yaşları silerek ninesine döner , ve o ihtiyar dize başını koyarak güneşli günlere gözlerini Yumardı..

Hanifenin hayatta ilk güldüğü günü «Taşlan»la evlendiği gündü. Bu esmer delikanlıda o çok şeyler bulmuştu . Bir çoban olan babasının yalnız bıraktığı gönlünü yine bir çoban oğlu şenlendirmişti. Yamaçta, koruluklar içindeki tek kulübelerinde ne tatlı , ne mes'ut saatler yaşarlardı..!

Sabahları kendisi koyunları sağarken «Taşlan» da küçük bahçenin işlerile uğraşır ; sonra ikiside kızılcıkların altına diz dize oturur , sütlerini içer , ve saatlerce birbirlerinin gözlerinden binlerce dilek dilerlerdi..

Fakat ne yazık ki kıskanç talileri onlara bu saadetlerini çok görmüştü: Bir akşam, muhtar, köyün diğer delikanlılariyle Taşlanı da jandarmalara kattı . Hanifenin sel gibi göz yaşları altında Taşlan asker olmuştu..

İşte o gündenberi üç sene oluyordu , Hanife günlerce ondan gelecek bir habere gönül bağladı , ve temiz hatıralariyle sevgilisinin yolunu bekledi. Hemen her gün uzaklara dalan gözlerle saatlerce bu pençerenin önünde bu günkü gibi hareketsiz kaldı..

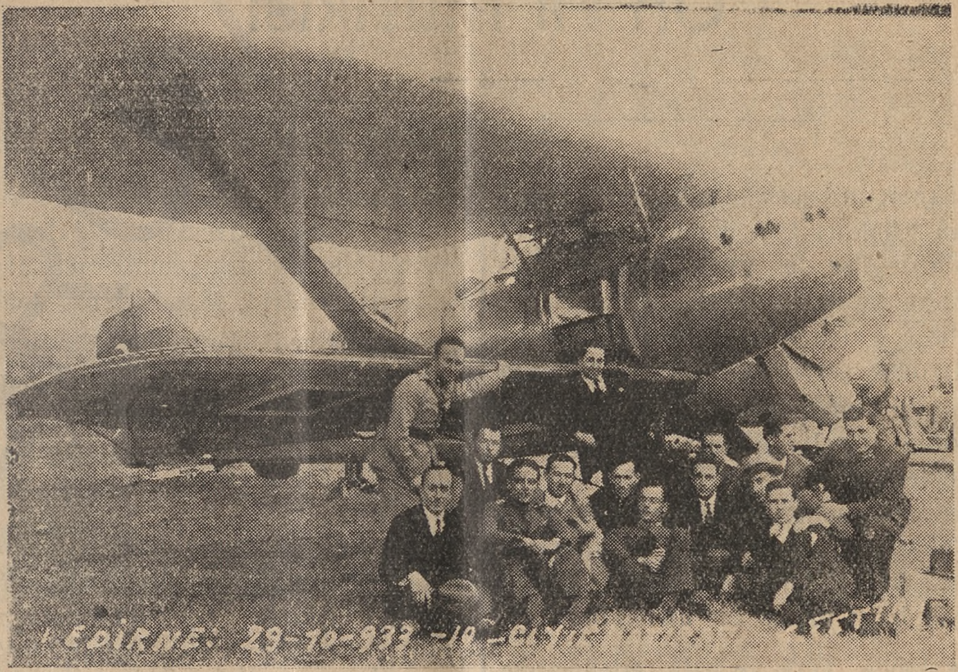
§

Hanife tahta sokak kapısının çarpmasiyle kendini topladığı zaman öyle epey geçmişti... Yavaş yavaş kasabadan dönenlerin karaltıları köyün dar ve eğri yollarında büyüyordu .

Ayağa kalktı . Bahçede bir ayak sesi vardı.. İlerliyordu.. Bir kaç adım attı ve birdenbire silkindi . Bahçenin, uçtaki, daracık yolunda topal bir adam bacağını sürüye sürüye ilerliyordu . Hanife bir an hareketsiz kaldı.. Başı dönüyor, gözleri önünde bütün ağaçlar titriyordu . . Büyüyen gözlerle bü-

Gençler diyorki:

Cümhuriyetimizin Kudreti

Hava kahramanlarımızın cümhuriyet bayramında Edirneye gelişleri..

Az zamanda dünyanın alâkasını uyandıran ve ilerledikçe göğüslerimizi gururla dolduran müesseselerimizden biri de Tayyare Cemiyetidir.

Havacılığın diğer milletlerde fazla ilerlediğini gören ve milletlerin yarın için havalarını sağlam tutmakla yaşıyabileceklerini, vatan, hürriyet ve istiklâllerini ancak bu sayede koruyabileceklerini gören ve anlıyan büyüklerimiz, 16 Şubat 1925 te bizde de ilk tayyare cemiyetini kurmuşlardı.

Dokuz senedir, dünyanın hiç bir yerinde, hiç bir teşekkül içiu görülmiyen alâkayı Türk milleti Tayyare Cemiyetine gösterdi. Bu, göklere yükselmenin milletimizin ruhuna ne kadar uygun olduğunu gösterir.

Türk İster kı : Üç kıt'ada at'arının izleri olduğu gibi göklerde de kendi sesi gürlesin, bulutlar arasında kendi varlığı görünsün. Buarzu ile Tayyare Cemiyetine , yedisinden yetmişine kadar, bütün millet dört elle sarıldı ve sarılıyor.

Ateşini kaybetmiyen bu varlık, «Dünya havacılığında en ön saf Türk'ündür» diye haykırıyor. Bu alâkadaki bağların kuvveti Türk milletinin , çok sevdiği, Cümhuriyetine kavuşmak için çektiği en büyük sıkıntılardan doğmuştur.

Türk tayyareciliğini, Türk milletinin yardımiyle, dünya tayyareciliği başında görmek en büyük emelimiz, en büyük gayemiz ve en kutsî mefkûremizdir.

Pehlivanoğlu:
Rasim

yüyen gölgeye baktı.. Baktı... Sonra mukavemetsiz ve âni bir kararla parçalanırcasına koşmak istedi.. Çırpındı ve yere yuvarlandı.

§

Genç çoban kızı gözlerini açtığı vakit gece olmuş , üç senedir siyah kedisiyle yalnız kaldığı yatağı başında yüzünde hasretin çizdiği iki kırışıkla elini avucu içinde sikan bir delikanlıyı bekler bulmuştu.. Gözlerine inanamadı.. Yumdu. Saçları kadar dağınık ve karışık hatıralarını bir kere daha toparlamak istedi.. Uğraştı , çırpındı..

Oh.. Bu bir hayalmi yarabbi . . ! Dün geceki gibi bir rüyamı Allahım!.. Fakat hayır işte o, sevgilisi «Taştan»ın sesi :

— Hanife, aç gözlerini, ben geldim.

F. F.

Güzel sanatlar :

On Yıl musikisi

— 3 —

İşte, hükûmetin şark musikiysini resmî müessesattan kaldırması, bu manialarin önüne bu gün değilse de yarın geçmek hususunda ve musikimizin âtisi için çok hayırlı olmuştur. Hükûmet, konservatuvardan ve mekteplerden şark musikisinin tedrisini kaldırdığı gibi bir yandan da Avrupaya musiki tahsiline gençler göndermiş olduğundan ilim ve teknik yollariyle tahsil gören ve yeni yetişen musikicilerde Tü k musikiysinin ne demek olduğunu ve olacağını kavrayabilmişlerdir. Bu itibarla bu karar, musikimiz hakkında başlı başına bir inkılâptır.

Lâkin, vaktiyle Türk ve halk edebiyatına cahillik isnadiyle musallat olan Osmanlı edebiyatçıları gibi şimdi de Türk ve halk musikiysine cahillik isnat eden Osmanlı musikiycil ri hâlâ uslu durmuyorlar. Serbest san'atlara dahil olan musikinin bu evssaftan istifade ederek hususi surette inatlarını güdüyorlar. ve hattâ bazan siyaset hususunda bile te'sirler yapmıya çalışıyorlar. İşte bir misal!

Geçen sene Mısır hükûmeti bir (Şark musİkisi kongresi) açtı. Bu kongreye hükûmetimizin de iştirakini istedi. Hükûmet, şark musikisiyle alâkadar olmadığını beyan ederek kongreye resmen iştirâk etmediği gibi İstanbul konservatuvarı da bu karara uyarak iştirâk etmedi. Fakat bizim eski üstatlar hususî gittiler ve döndükleri zaman kongreden aldıkları ilham ile vecde gelen dervişler gibi (Hungûr) dediler. bize de kafa tuttular :

— Çok acele ettiniz ! Dediler.

*
* *

Musikimizdeki inkilâbımızın başlıcalarından biri de mekteplerimizde musikinin mucburi olarak ders proğramlarına girmesi kararıdır. Kararın büyüklüğünü yetişecek nesil daha çok takdir edecektir. Mektepler , Osmanlı imparatorluğunun mutlakiyet devrinde padişahlara, halifelere dualar öğretir ve okurlardı. Meşrutiyet devrinde (Gına) ismi altında bir ders ilâve olundu. Bu ise mecburi değildi, öğrenip öğrenmemenin bir farkı yoktu. Okunan şarkılar ise millî olmakla beraber bir teknik dairesinda degildi.

Cümhuriyet devri, musikiyi mekteplerde yalnız mecburi olaraa Ankarada bir (Musiki muallim mektebi) açtı. Bu mektepte sırasile (Solfej), (Armani), (Katropuan), (Füg), Kompozisyon, (Musiki tarihi) dersleri okutturulduğundan mekteplerimize kıymetli musiki muallimleri yetişerek bu aziz irfan müesseselerimiz alaylı musiki muallimlerinden kısmen kurtuldu.

Musiki muallim mektebi açılmazdan evvel mekteplerde musiki hocalığı edenler bir ders senesini talebeye yedi notanın ismini öğretmekle veyahut birkaç basit millî marş belletmekle geçiriyordu. Kimisi de Şark musikisinin (Düm tek) leri , bazısıda fasıllarını geçiyordu, ne okunacağına , ne öğretİleceğine dair, esaslı bir program yoktu .

Musiki muallim mektebi açıldıktan sonra her mektep musiki muallimininin , bu mektebin tedris heyetinden bir tasdikname alması usulü konuldu ve bu suretle alaylı muallimlerin, ve o kadar bile muallimliği . beceremeyen musiki muallim vekillerinin adedi azaldı . Artık bir kaç seneden beri musiki muallim meklebinden çıkanlar çoğalmaya ve bu nisbette de şark ve Osmanlı musikicileri eski softalar gibi azalmaya başladı .

V. L.

Halkevinin direktifleri altında Asîl heyecanlarını yurdun efendisi olan köylülerimizle birleştirmeye koşan gençlerimiz, köylüye ışıklar dagıtırken.,.

Gençliğe:

Köylüye doğru..

Varsın dağ, taş, hepsi de bir hâil olsun sana,
Sen usanmadan çalış, koş ileriye atıl;
Karanlıklar önünde bir güneş gibi doğ da,
Nurdan meş'alenle sen en ön saflara atıl!

☆

Sen çok yüce bir Türksün, Türklüğü düşünürsün,
Köylü kardeşin neden karanlığa yüz sürsün?
Bu mukaddes toprakta, her doğru yolda hürsün,
Sen usanmadan çalış, koş ileriye atıl!

★

Bu güzel öz yurdunun her şirin bucağında,
İztıraplar alevdir köylünün ocağında;
O kara bahtı taşır her biri kucağında,
Onlara halâs için onlara doğru yaklaş!

Onun can yuvasına bir fare olup girmiş,
Her uzvunu bir kara tahta gibi kemirmiş,
Hepsinin tunç bağrında uçurumlar belirmiş.
Onu bu bet hayattan kurtarmalı arkadaş!

★

Şiirinde onları tasvir ettiğin yeter,
Onlar seni, yanında, canında görmek ister,
Sen, bütün varlığını onlara bağla ve ver,
Onlar da bu öz yurdun en özlü bir oğludur.

★

Orak peşinde gezen yüzü güneşten yanar,
Onun, öz toprağına derin bir sevgisi var,
Bir karış toprak gitse kalbi tâ içten kanar,
Onlar da bu öz yurdun bir ışıklı yoludur.

★

Varsın dağ, taş.. hepsi de hep hâil olsun sana,
Sen usanmadan çalış, köylüye doğru yaklaş!
Hayatın nur yolunu göster ve dattır ona,
Odur bu yolda sana candan bağlı öz yoldaş!

E. E. M. Mektebi:
Bayraktaroğlu
Abdullah Enver

Edirne Halkevi önünde..

Cümhuriyetin 10 uncu yıl dönümü şenliğinde tayyarecilerimizle birlikte Fırka ve Halkevi binası kapısında aldırılan resim

İnkilap Bayrağı

Rengini al kanımdan almış bu Bayrak
Üstünde ülkümüzün altı oku var;
Bunları ulusuna dilek yaparak
Yücelikler savurur; ışıklar yayar.

***

Bu denizler, bu dağlar.. Bütün bir vatan
Sana bağlı.. Solsan da yüksel, dalgalan;
Tarihlere yol açan, devir yaratan
Türk genci seni temiz kanıyle boyar.

M. Selçuk

Bulmacalarımız :

Bu sayıdan iytibaren mecmuamıza bulmacalar koymağa karar verdik. Her sayının dış kabı sonunda birer kopon olacaktır. Cevapların, her ayın 11 nci ve 26 ncı günü akşamına kadar idarehanemizde bulundurulması ve bunların bir kopona bağlanarak gönderilmesi lâzımdır. Kur'aya girmek için bulmacaların topuna birden ayrı ayrı cevaplar vermek lâzımdır. Bu sayıdaki bulmaca kur'asında kazanılacak mükâfatlar şunlardır.

1 nciye 3 Lira

2 nciye : Kıymetli bir kitap

3 ncüye : mecmuamızın bir yıllık abonesi

4 Ve 5 nciye birer cep defteri

20 nciye kadar Edirne manzaralarından birer kartpostal

No. : 1

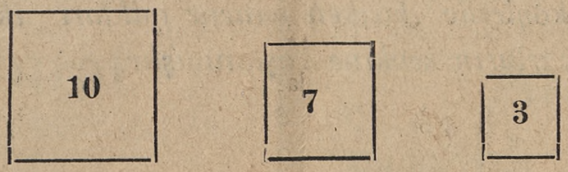
Bir murabba yapınız. Bu murabbaı otuzaltı küçük murabbaya taksim ediniz. Bir de memleket adı bulunuz. Bu adı bu murabbalar üzerine öyle bir şekilde yazınız ki beş defa okunması mümkün olsun.

Şunu ilâve edelim : Bulacağımız kelimenin ikinci, dördüncü ve beşinci harfleri yenilecek birşeyin ismini gösterir.

No. : 2

Sütçünün biri her sabah ev ev dolaşarak süt satıyormuş. Bir gün dalgınlıkla ölçeklerini evinde unutmuş. Yanında yalnız (3) litrelik bir ölçek varmış. Elindeki güğümse (10) litre süt alıyormuş ve ağzına kadar dolu imiş. İlk oğradığı evin sahibi sütçüye (7) litre süt alan bir tencere getirerek (5) litre süt istemiş.

Açaba sütçü, elinde bulunan bu kaplarla, (5) lirte südü nasıl ayırmış ?.

No. : 3

En yakın dostunuzum. Altı harfımla aramızda dolaşırım. 1 ve 2 nci harfimle göklerde dalgalanırım. 1 ve 3 üncü harfimi birleştirerek bana kıymet veren dedeleriniz 5 nci ve 6 ncı harfimin birleşmesile meydana gelen varlığımdan istifade ettiler ve bu varlığa asırlarca dayanarak zafer ve şeref kazandılar.

Dünya haberleri
Memleket haberlri

Yeni fadrikalarımız :

Hükûmetimiz beş senelik bir iktisat proğramı, yaparak faaliyete geçmiştir. Bu proğrama göre memleketimizin muhtelif yerlerinne demir, kâğıt, çuval , cam ve kumaş fabrikaları açılacak ve beş yıl içinde işlemiye başlıyacaktır. Bu fabrikalardan ikisinin makineleri ısmarlanmıştır.

Kibrit fiyatları :

Kibritlerimizin fiatları yirmişer para noksanına inecek ve küçükler altmış paraya, büyükler de ikişer kuruşa satılocaktır.

Edirne su te'sisatı

Şshrimizde yapılacak su te'sisatının kat'i ihalesi 145 bin liraya yapılmıştır, Nisan iptidalarında inşaata başlanmış olacaktır.

Kavaklı pancârları

Kavaklı kazasının meriç sahillerindeki bazı köylerinde bulunan pancarları hovaların yağmurlu gitmesi ve mıntıkaların şoseye uzak bulunması vaziyeti güçleştirmişti :

Hükûmetimiz bu pancarların yunanistanın Sofula kasabası vasıtasiyle sevki susasunda teşebbüsata girişmiş ve Uzunköprü kaymkamı Necmettin bey terezine ile pityon - Kuleliye giderek Sofulu kaymakamı ile görüşmüştür.

Bu mıntakadaki köylerde biriken pancar miktarı iki bin tonu geçmektedir. Alpuluya pancarların sevkine başlanmıştır.

Sahibi : *Akıncıoğlu İbrahim*
U. Neşriyat Müdürü : *Mehmet Behçet*
Edirne vilâyet matbaasında basılmıştır.

Abone Bedeli :

Yıllığı : 100 Kuruştur.

TANESİ : 5 Kuruş

Kopon No: 4 İsim ve adres :	*Mektuplar ve abone bedelleri şu adrese yollanır :* *Akıncıoğlu İbrahim — C. H. F. reisi - Edirne* Edirne vilâyet matbaasında basılmıştır.